

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om spillekasinoer.

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 1/11 89).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 9 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

9) Første behandling af lovforslag nr. 56:

Forslag til lov om afgift af spillekasinoer.

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 1/11 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Socialdemokratiet er positivt indstillet over for, at vi får etableret spillekasinoer her i landet. Det har vi tidligere tilkendegivet, og det er fortsat vores holdning, bl.a. ud fra ønsket om, at vi på den måde kan give vores turisterhverv en lille håndsrækning.

Omvendt erkender vi, at det ikke kan udelukkes, at der kan komme dybt tragiske sociale følger af accepten af spillekasinoer. Men det må der findes andre udveje for, det er ikke denne lovgivning, og alternativet ville jo også let blive overformynderi, en tanke, som jeg heller ikke synes er særlig positiv.

Men en accept af spillekasinoer medfører et naturligt behov for en stram følgelovgivning, så vi undgår mulig kriminalitet eller anden form for lyssky virksomhed i kølvandet af denne

form for hasardspil, et behov for sikring, som vi også bemærkede at justitsministeren var enig med Socialdemokratiet i ved den tidligere behandling af emnet.

På den baggrund vil jeg godt sige, at vi har undret os lidt over udformningen af lovforslaget.

Jeg erkender, at mange områder er nævnt i lovforslaget, men stort set alle med en beføjelse til ministeren om, at han *kan* fastsætte regler. Det kan godt være, at justitsministeren er tryk ved den form for fuldmagt; jeg må indrømme, at Socialdemokratiet er det ikke helt. Jeg tror, det ville være en fordel, om det fremgik klart af lovteksten.

Så vil jeg gerne nævne nogle forskellige emner, som jeg i hvert fald mener det ville have været en fordel klart var fremgået af lovteksten.

Det er f.eks. spørgsmålet om i hvert fald hovedkravene for udstedelse af tilladelser. Herunder synes jeg også, der rejser sig et spørgsmål om, hvorvidt det bør være private foretagender, eller om det ikke snarere burde være humanitære eller almennyttige eller måske amter eller kommuns- og maksimumsindsats pr. spil? Hvad med klare regler for udbetaling af gevinster? Hvad med krav til udformningen af spillemærker, f.eks. via Den Kgl. Mønt, således at vi kan undgå, at der sker svindel?

Jeg undrer mig også over, hvorfor man nævner nogle tilladte spil, når der alligevel kan gives yderligere tilladelser fra ministerens side.

Hvad er grunden til, at man ændrer i forhold til gevinsten i spilleautomater? Vi har svært ved at se det. Burde der ikke være fastsat krav til spillereglerne? Og sådan kunne man have taget flere ender frem.

Afgørende er, at vi som lovgivere sikrer, at der ikke kan svindles. Det synes jeg er væsentligt at vi hele vejen igennem får sikret, men når jeg siger det her, tænker jeg specielt i denne sammenhæng på spørgsmålet om garantistillelsen. Bør den ikke stå i et naturligt forhold til indsats og mulig gevinst, og hvordan med garantistillelse i relation til sikring af afgiften, der skal svares?

Det sidste, jeg vil tage op, er spørgsmålet om personalet på disse spillekasinoer. Ét er alderen, men hvad med straffeattest, for slet ikke at tale om uddannelse? Har vi ikke en klar interesse i at få sikret en reel uddannelse af dette

[Lissa Mathiasen]

personale dels med hensyn til sprogfærdigheder, dels med hensyn til viden om landets kultur, turistattraktioner m.v.?

Men også hensynet til de unge selv synes jeg taler for, at vi bør sikre en sådan uddannelse. Vi har en interesse i, at uddannelsen af dette personale sker herhjemme og ikke i udlandet, således at vi får sikkerhed for, at det er de rette kvalifikationer, de unge har for bestridelsen af det job, de skal udføre, men også i det øjeblik de holder op med det job.

Jeg skal slutte og vil overlade det afgiftsmæssige til hr. Erling Christensen. Men forinden vil jeg gentage, at vi er positive over for indførelsen af spillekasinoer. Da det imidlertid er et helt nyt område, vi skal til at betræde her, og dermed også en ikke helt nem lovgivning, vi skal have lavet, kunne vi godt tænke os, om udvalget blev orienteret efter første udbudsrunde, således at vi kunne se interessen samt kigge på det grundlag, man måtte tænkes at træffe de endelige afgørelser på, også set i relation til vores amter og kommuner og de beføjelser, de har i denne sammenhæng.

Afgørende for Socialdemokratiet er det, at vi får skabt det rette grundlag, så vi sikrer, at spillekasinoer her i Danmark kommer til at gå hånd i hånd med vores retssikkerhed.

Jeg tror faktisk, at der forestår et meget grundigt udvalgsarbejde. Socialdemokratiet vil gå positivt ind i det.

Erling Christensen (S):

Som det er nævnt, er L 56 følgelovgivning til L 58.

Skatteministeren nævner i sin skriftlige fremsættelse, at afgiftsloven på kasinoområdet har kunnet udformes mere enkel end de almindelige afgiftslove.

I forlængelse af det, vores ordfører vedrørende L 58 sagde, vil jeg godt sige, at vi vel bør overveje, om ikke afgiftsloven på dette område af de årsager, som vores ordfører nævnte før, bør udformes strammere, end hvad der gælder for andre afgiftslove. Jeg tænker her på tilfælde af manglende rettidig betaling af en stor afgift. Skal der så gælde de samme regler for denne afgift som for andre, eller skulle man overveje med det samme at gøre udlæg i den sikkerhedsstillelse, som vores ordfører påpegede det ville være rimeligt at der bliver krævet, for at man kan få lov til at oprette kasinoer?

Jeg tænker også på den situation, som ministeren peger på i § 6 i sit lovforslag, hvor en virksomhed har afgivet urigtig angivelse. Skal der ikke være lidt hårdere sanktioner i en sådan situation? Det mener jeg vi må drøfte nærmere i udvalgsarbejdet, men jeg vil godt sige, vi i Socialdemokratiet ikke vil være uvillige til at diskutere en lidt hårdere sanktion i denne situation, fordi vi peger på den fare, der kan ligge ikke alene i kasinodriften, men i kasinoernes omgivelser.

Med hensyn til anvendelsen af afgiften på de 75 pct. er der vel lagt op til, at pengene skal gå direkte i statskassen. Det er opgjort til, at der vil være et provenu på ca. 100 mio. kr.

Der har været nogle overvejelser hos os om, hvorvidt nogle af de penge ligesom i andre spil skulle bruges til noget andet. Vi er ikke umiddelbart afvisende over for forslaget, men på den anden side vil jeg også sige, at cigarkasseprincippet må vi væk fra i denne edb-tidsalder.

Også hvad angår L 56, vil vi således gå ind i et positivt samarbejde under udvalgsarbejdet, men jeg tror – også fordi det er et nyt område – at vi skal gøre os grundige overvejelser, også fordi vi har tid til det. Loven skal først træde i kraft den 31. december 1990. Dog er jeg opmærksom på, at de, der får tilladelse til det, skal have god tid til at forberede det.

Fischer (KF):

Vi har tidligere fra den konservative folketingsgruppes side udtrykt velvilje over for ved lov at gøre det muligt at oprette spillekasinoer i Danmark under forudsætning af, at det kunne ske på en forsvarlig måde.

Der foreligger nu fra justitsministerens side et gennearbejdet lovforslag, der tager højde for de forskellige problemer, der knytter sig til kasinodrift.

Vi håber, at vi kan få forslaget hurtigt gennemført og dermed få styrket Danmarks muligheder for ikke mindst at tilbyde turister de samme muligheder som en række andre europæiske lande på dette område. Og det skulle jo gerne kunne give ganske betydelige nye indtægter.

For så vidt angår det til forslaget knyttede forslag til lov om afgift af spillekasinoer vil jeg blot bemærke, at vi har noteret, at det fremgår, at gevinsterne er skattefri, hvorved vi placerer os på linje med, hvad der gælder i udlandet,

[Fischer]

men at denne skattefrihed i øvrigt naturligvis skal ses i lyset af den meget høje kasinoafgift, der forventes at kunne indbringe et større millionbeløb til statskassen.

Vi støtter disse lovforslag.

Tommy Dinesen (SF):

Da vi forrige år behandlede et beslutningsforslag om dette emne fra CD og Fremskridtspartiet, sagde jeg som mit partis ordfører, at vi var positivt indstillet over for et lovforslag, og nu er der altså kommet et.

Som det er blevet sagt af en enkelt ordfører, er der nok mange ting her, som skal belyses, og vi vil selvfølgelig godt være med til at stille nogle spørgsmål om disse ting, men vi er positive over for, at man får kasino i Danmark.

Noget af det, som vi godt vil have undersøgt noget mere, er, at der i loven gives mulighed for, at der kan blive flere medejere. Tænkes der her på forskellige nonprofitselskaber, eller er der andre, f.eks. kulturarrangementer, som på den måde kan gå ind og lave et eller andet i samarbejde med kasinospil? Det vil vi godt have undersøgt.

Vi vil også godt være med til at se på, om der er nogle af de foreninger, der i forvejen har indtægter med baggrund i spil, der går hen og mister penge ved en vedtagelse af dette lovforslag.

Jeg synes, at 50.000 kr.-grænsen for et enkelt spil er lovlig høj. Hvis man tænker på, at det for en arbejdsløs trods alt er et halvt års indtægt, synes jeg nok, at det er lidt mere poker, end jeg ærlig talt bryder mig om. På den baggrund bør man nok se på, om 10.000 kr. pr. gang ikke var rimeligt. Hvis folk vil af med pengene, kan de jo gøre det ad 5 gange; man behøver ikke gøre det ad én gang.

Da vi sidst behandlede forslaget, var der en ordfører, der var inde på, at det her var ensbetydende med lastens huler og syndens templer osv. Derfor har jeg gemt en artikel fra Forbrugerbladet Tænk, det er nr. 6 fra 1989, som fortæller noget om, hvor meget man har ud af det, hvis man spiller, og jeg synes ikke, at kasino- og roulettespil behøver at være værre end så meget andet.

Jeg skal oplyse de tal, der står. Hvis man tipper, kan man regne med at få 45 pct. tilbage. Ved roulettespil er det 97-98 pct., Bingo ca. 50 pct., Klasselotteriet 69 pct., Varelotteriet 65 pct., humanitære foreninger 6-15 pct. og Su-

perchancen 6 pct. Så der skulle være gode muligheder for at tjene nogle penge her, hvis man er heldig. Hvis det ellers står til troende, hvad der står i Forbrugerbladet Tænk, og det gør det vel.

Vi er som sagt positive over for lovforslagene.

Henrik Toft (V):

Gennem mange år har oprettelsen af spillekasinoer været genstand for diskussion, og derfor har emnet selvsagt også interesseret politikere.

Når Venstre nu kan gå ind for justitsministerens og skatteministerens lovforslag, som vi her har til behandling, er det ud fra en erkendelse af, at det vil være befordrende for den turisme, som vi gerne vil have plejet.

Vi kan også godt se en interesse i, at danske, som absolut vil benytte spillekasinoer, lægger pengene herhjemme i stedet for at skulle udenlands for at pleje den interesse.

Det er heller ikke at kimse ad med nogle kroner til statskassen, som bliver afleveret frivilligt uden beklagelse. Ethvert lille bidrag, som kan begrænse behovet for skatteudskrivning i øvrigt, kan vi gå ind for, når det sker under de retssikkerhedsmæssige forhold, som der er tale om efter justitsministerens forslag.

Men det er helt klart, at vi må sørge for, at der ikke opstår et kriminellet spillermiljø, hvor der sker misbrug.

Ved oprettelsen af spillekasinoer sker der en liberalisering. Det er en liberal ting, at man kan oprette et spillekasino, og det er Venstre tilfreds med, når det sker på de betingelser, der er opstillet med hensyn til forsvarlig drift og til den økonomiske sikkerhed, der skal være bagved.

Jeg skal ikke sige meget om skatteministerens lovforslag. Vi har forstået, at der er tale om, at der skal være en afgift på 75 pct. af bruttopilleindtægten; men samtidig sker der jo en fritagelse for moms. Det har vi også for nylig fået et forslag om fra skatteministeren.

Jeg forstår, at de skattemæssige betingelser ligger på linje med, hvad der er gældende andre steder. Derfor skulle der være mulighed for, at vi kan tiltrække folk fra de steder, hvor man har en interesse i at støtte spillekasinoer.

Venstre støtter de to lovforslag.

Ernst B. Schmidt (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Glistrup, er forhindret i at være til stede, skal jeg kort meddele, at Fremskridtspartiet er positivt indstillet til disse to lovforslag vedrørende spillekasinoer. Der kan være forskellige ting, som vi ønsker rettet, men det vil fremgå af udvalgsarbejdet.

Så kan jeg rent personlig tilføje, at det glæder mig overordentlig, at det endelig er lykkedes at få et lovforslag igennem på dette område. Det har Fremskridtspartiet søgt igennem mange år, både alene og i samarbejde med andre.

Fremskridtspartiet er altså overordentlig positivt indstillet.

Kirsten Lee (RV):

Jeg er på Det Radikale Venstres vegne ikke i stand til at fremtvinge nogen form for begejstring tilslutning til dette forslag, men vi modsætter os altså ikke i Det Radikale Venstre, at folk får lov til at tabe 100 mio. kr. mere på spil om året, end de gør i forvejen.

Jeg er i øvrigt spændt på at høre, hvad fru Lissa Mathiasen vil gøre ved de sociale ulykker, som fru Lissa Mathiasen forudså kunne opstå.

Ét er altså, at vort hjerte ikke banker varmt for spillekasinoer, men det er helt sikkert, at vi i hvert fald ikke ønsker, at amter og kommuner skal til at drive kasinovirksomhed, som den socialdemokratiske ordfører var inde på.

Vi synes, det er ret interessant, at SF's ordfører, som jo ellers tilhører et parti, der går ind for selvforvaltning, alligevel ikke vil tillade folk selv at bestemme, hvor meget de vil sætte ind på spil. Arbejdsløse og bistanndsklienter har vel ret til at opføre sig lige så tosset som alle andre, og specielt lige så tosset som dem, der har arbejde, hvis de endelig vil det.

Vi udtrykker altså ikke nogen begejstring. Men de kontrolforanstaltninger, der er indbygget, gør, at vi kan stemme for forslaget.

Arne Melchior (CD):

Jeg er i stand til at tilbyde de ministre, der står bag disse forslag, den begejstring, som fru Kirsten Lee ikke kan mande sig op til. Men jeg vil da godt anerkende, at Det Radikale Venstre går ind for forslaget. Det er ca. 9 måneder siden, at fru Kirsten Lee blev citeret for at ville veto'e dette forslag, og jeg synes, det er elegant,

at man ikke har gjort det, og at det nu bliver en realitet.

Min tak skal dernæst gå til justitsministeren – og han vil ikke tage mig ilde op, at jeg tager den afgæede med, som i debatten i marts måned lovede at komme med forslaget tidligt i samlingen. Det er altså sket, og det siger vi tak for.

Den samme tak går til skatteministeren.

Vi finder de foreliggende forslag særdeles velegnede til den udvalgsbehandling, der nu kommer, for at man kan få ført sagen positivt igennem.

Jeg vil godt erindre om, at det fra Centrum-Demokraternes side var ønsket, at lovgivningen, hvad selve spillekasinoerne angår, skulle høre under erhvervets minister, altså herunder turisterhvervet, men i det hele taget erhvervenes minister, industriministeren. Jeg formoder, at han i regeringen har stillet sig positivt til, at dette skulle ske. Det er ikke af nogen form for mistro over for Justitsministeriet eller justitsministeren, men vi ville godt være med til at afdramatisere dette her som værende i høj grad ikke en politisag, blot det er under fornøden orden, professionalisme og overvågning, og så følte vi altså, at det blev lidt mere civilt, hvis det lå under Industriministeriet. Men vi har al tillid til den nuværende justitsminister og hans ministerium med hensyn til, at det også kan laves fremragende under deres ressort.

Jeg vil gerne takke for formuleringen af begrundelsen for lovforslagets fremsættelse, således som den findes i indledningen til bemærkningerne. Den viser, at det er mere end turisme, det drejer sig om. Det er også turisme, men der er også andre fordele og andre interesser bag.

Måtte jeg sige om et af de vigtige punkter i forslagene, nemlig afgiftsprocenten på 75, at jeg tvivler på, at det kan holde. Det er klart, at en del af formålet er at skaffe penge til statskassen eller bidrag til statskassen også på denne måde. Det stod også i begrundelsen for det forslag, som Fremskridtspartiet og CD fremsatte i begyndelsen af dette kalenderår. Men jeg er bange for, at 75 pct. er for højt. Vi sagde 65 pct., og jeg sagde, da vi behandlede dette forslag, at vi kunne tænke os måske nogle procent oven i de 65, som så ikke skulle gå til statskassen, men at man benyttede lejligheden – hr. Erling Christensen fra Socialdemokratiet var inde på det – til at tilgodese nogle af de almenyttige landsdækkende organisationer, der igennem årtier

[Arne Melchior]

har haft væsentlige dele af deres indtægter gennem afholdelse af lotterier.

Jo mere spil staten er med til at tillade og foranstalte, desto mere risikerer der at gå fra disse for hele samfundet overordentlig nyttige formål. Derfor kunne vi tænke os at forhandle i udvalgene og med de involverede ministre, om vi kunne gå noget ned fra de 75 pct. og henlægge nogle procent af afgiften til dækning for de tab, der måtte blive, til sygdomsbekæmpelse, forskning og lignende alment anerkendte formål.

Jeg skal i forbindelse med de 75 pct. også gøre opmærksom på følgende:

Ifølge skatteministerens forslag skal der foruden 75 pct.-afgiften, altså efter at den er erlagt, også betales almindelig selskabsskat, almindelig erhvervsskat, af overskuddet i de pågældende virksomheder, der vil drive kasinoer. Dette er ikke tilfældet i alle andre lande. I nogle lande er det for øvrigt staten, der er ejer, så dér kan det sådan set være ligegyldigt, men dér, hvor det er privat entreprise, som det skal være her, er der ikke beskatning af et overskud, når den meget store afgift først er erlagt.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at i nogle lande – vistnok de fleste – hvor kasinoer findes, er der i modsætning til de her fremsatte forslag ret til at give drikkepenge til croupiererne ved spillebordene. Det vil sige, at den meget betydelige udgift og omkostning til dette også meget betydelige antal personer, der er ansat – hvert spillebord til fransk roulette kræver faktisk 12 dygtige og højt lønnede croupierer, og de aflønnes i de fleste kasinoer gennem et internationalt brugeligt drikkepengesystem. Det er klart, at det er en meget stor forskel for omkostningsniveauet i det pågældende kasino, om denne udgift afholdes uden om det almindelige regnskab, men ikke med sorte penge. Der skal selvfølgelig også være kontrol med, hvor meget det beløber sig til. Det tælles op og skal selvfølgelig angives ganske normalt.

Det er disse ting, vi skal tale om, når vi i udvalget får lejlighed til at drøfte de nøjagtige afgiftssatser.

Må jeg kvittere for, at man har skrevet antallet af tilladelser som »et encifret antal«. Jeg synes, det er et genialt påfund af vedkommende. Det må jo være noget op til ni. Jeg vil være meget tilfreds, hvis man starter et sted i omegnen af seks-syv; vi behøver jo ikke starte med ni.

Skulle vi her i landet med tiden kunne absorbere flere end ni, skal der en lovændring til. Jeg synes, det er meget elegant formuleret. Så har man ikke bundet sig til noget bestemt, men har en vis bevægelsesfrihed. Og jeg forstår teksten sådan, at de kasinoer, der vil blive tilladt på skibe i udenrigsfart, er ud over dette encifrede antal.

Nogle andre små bemærkninger skal gælde, at jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt det er rigtigt eller nødvendigt at give domstolene mulighed for at afgøre tvistigheder. Vi må nok trække lidt på udenlandske erfaringer her. Det drejer sig altså om tvistigheder mellem ejeren og en spiller om, hvorvidt det er gået sådan eller sådan til. Det bliver jo nok meget vanskeligt med vidneafhøring og bevisførelse for sådan nogle ting. Jeg tror, det kan ordnes på anden måde.

Må jeg sige om veksling, som ifølge forslaget ikke er tilladt ved bordene, at jeg nu meget vel kunne tænke mig, at man skulle kunne tillade veksling fra rede penge til jetons ved bordene, men at tilbagevekslingen kunne foregå ved en kasse. Jeg forstår intentionerne om hvide og sorte penge. På den anden side, hvis en person angiver at have vundet et større beløb i et kasino, så kunne vedkommende jo sige, at han havde vundet dem i udlandet eller havde vundet dem ved 37 forskellige besøg på forskellige kasinoer. Så bliver det alligevel vanskeligt at sige, om han måske kan have vundet den halve million. Jeg er ikke sikker på, at lovforslagets intentioner her kan udføres i praksis.

Jeg skal endelig give en enkelt kommentar til, at der opereres med 5 års bevilling, som dog kan forlænges. Jeg mener i og for sig, at der burde være tale om 10 års bevilling, og det gør jeg, fordi der er tale om enormt store investeringer både i lokalitet og i borde og maskiner osv. og i uddannelse af professionelt personale, så jeg ville foretrække, at der stod 10 år, men selvfølgelig med tilbagekaldelsesret på de betingelser, som er indeholdt i forslagene.

Jeg startede med at tale om begejstring. Det skal ikke overfortolkes. Landet kunne leve ganske lykkeligt videre også uden denne lovgivning, også uden denne nye mulighed. Men som vistnok Venstres ordfører sagde, er der her tale om fjernelsen af et forbud. Der er tale om en liberal indstilling til ting, som i snesevis af andre lande har lang tids praksis med. Vi har viden om, at der ikke følger større sociale tragedier i

[Arne Melchior]

kølvandet af dette her, end der gør af så meget andet spil, som allerede er tilladt. Og vi skal nok klare at indrette det sådan, at det bliver ført på den professionelle, sobre, helt igennem ordentlige måde, som jo er en klar forudsætning for, at det overhovedet kan eksistere.

Begejstringen skal altså ikke betyde, at vi dermed flytter hegnspele, men at vi mener, at det er en fornuftig foranstaltning, som vil være til gavn for statskassen, forhåbentlig også for nogle almennyttige formål, som vil få noget af det illegale spil, der findes, til at forsvinde – formentlig ikke det alt sammen, men dog noget – og som vil bringe statskassen indtægter, også ud over afgifterne, nemlig i form af flere besøg og længere ophold af besøgende. Man har erfaring fra andre lande for, at overnatningsantallet er steget i de byer, hvor kasinoer er oprettet.

Altså faktisk ene godartede konsekvenser, når man bærer sig fornuftigt ad, og på baggrund af disse to lovforslag bærer man sig jo netop fornuftigt ad.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Jeg vil gerne korrigere hr. Arne Melchior. Jeg har ikke på noget tidspunkt nedlagt veto over for dette forslag. Det vil hr. Arne Melchior kunne forvise sig om ved at læse forhandlingerne igennem fra sidst, vi havde forslaget. Da udtrykte jeg samme mangel på begejstring, som jeg udtrykker i dag.

Jeg vil gerne sige med det samme, at fra Det Radikale Venstres side kan der ikke blive tale om, at afgiften nedsættes, og vi har ingen intentioner om at slække på nogen af kontrolforanstaltningerne.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Fru Kirsten Lee udtrykte forundring over, at vi i SF – som er et parti, der går ind for selvforvaltning – har nogle problemer med hensyn til, om det er 50.000 kr., der skal være maksimumsindsats. Jeg vil da godt sige til fru Kirsten Lee, at det er rigtigt, at SF går ind for selvforvaltning, men det kræver altså også, at man har noget at forvalte med, og det mener vi ikke at biandsklienter eller arbejdsløse har i denne forbindelse.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg erindrer da udmærket, hvad fru Kirsten Lee sagde ved den tidligere behandling her i Tinget af et lignende forslag fra de to nævnte partier. Det var nu ikke ved den lejlighed. Jeg sagde bare, at jeg har set fru Kirsten Lee citeret i en avis. Det var efter en konference om spillekasinoer i Bella Centret i februar. Jeg var endda så forsigtig ikke at sige, at »fru Kirsten Lee har sagt«. Jeg sagde, at jeg har set fru Kirsten Lee citeret for at sige sådan, og så var det i øvrigt kun ros og blomster, jeg uddelte i den anledning, nemlig for at anerkende, at man klart har overvundet sig selv.

Må jeg sige om afgiften på de 75 pct., at jeg går heller ikke ud fra, at Det Radikale Venstre har nogen vetoret dér. Hvis det viser sig, at denne høje afgift plus den efterfølgende skat simpelt hen gør det uinteressant at drive spillekasinoer i Danmark, fordi det ikke er lønsomt . . . ja, jeg kan se på mimikken hos fru Kirsten Lee, at det godt kan være, at det er det, hun vil opnå, men det er altså ikke – skulle jeg hilse og sige fra en sikkert enig regering – intentionerne bag dette lovforslag. Intentionen er, at der skal være spillekasinoer i Danmark. Så må omstændighederne jo også være af en sådan art, at de kan være der og der er nogle, der vil drive dem. Det vil jeg tro at Det Radikale Venstre også kan indse og derfor må være villig til at lade sig oplyse om og vurdere under behandlingen.

Så sagde fru Kirsten Lee, at der ikke skulle slækkes på kontrolforanstaltningerne. Det var i en kort bemærkning til mig. Jeg har ikke talt for slækkelse af kontrolforanstaltningerne. Jeg sagde tværtimod. Jeg roste også formuleringen på det område. Der skal være fuld professionalisme, orden og redelighed over det hele; ellers forbyder det sig selv. Så dér kan vi da blive enige. Det bliver vi forhåbentlig også om procent-satsen.

(Kort bemærkning).

Erling Christensen (S):

For at undgå at komme igen efter ministrene så vil jeg godt med det samme sige, at jeg undrer mig over, at hr. Arne Melchior siger, at han er glad for, at det er et encifret antal, det handler om, men alligevel her til sidst er lidt betænkelig ved, om der nu bliver interesse for at op-

[Erling Christensen]

rette kasinoer, når man nu lægger denne afgift på.

Det, der fik mig herop, var, at når der står i bemærkningerne, at man har et encifret antal, så er det vel ikke for at forhindre konkurrence. Hvis der er flere ansøgninger ude over landet, så vil man vel ikke fastholde det encifrede antal. Man vil vel opretholde konkurrencen.

Med hensyn til den mærkelige bemærkning, som fru Kirsten Lee havde fået forkert i halsen, at amter og kommuner skulle drive sådan nogle kasinoer, vil jeg gøre opmærksom på, at det ikke er det, vi har sagt her fra talerstolen. Det, vi har stillet spørgsmål om her fra talerstolen, er, at der i bemærkningerne står, at man skal spørge lokalt, om de vil have et kasino placeret derude. Det, der kunne være interessant at høre, er: Hvis man lokalt siger nej, hvad så? Altså hvis høringssvaret bliver nej, hvad vil vi så? Hvordan vil vi reagere på det her i Folketinget?

At det skal være fuldt professionelt, som hr. Arne Melchior sagde, er jeg fuldstændig enig i, og der skal være fuldstændig kontrol over det. Derfor må jeg også sige til ministrene: Det er vel ikke meningen, at man vil fragå, at drikkepenge ikke må gives, for uanset hvordan man vil lave det, om man laver fælles drikkepenge, en bøsse ved udgangen, eller hvor man gør det, så er det altså uden for kontrol.

Og med hensyn til vekslings ved bordene kan jeg sige, at det går jeg i hvert fald ikke ind for.

Lysholm Christensen (KRF):

Da partiets ordfører, hr. Kofod-Svendsen, ikke kan være til stede, skal jeg udtale mig på partiets vegne om dette lovforslag.

Det kan sikkert ikke lade nogen, at Kristeligt Folkeparti er imod dette forslag om indførelse af spillekasinoer. Det gav vi udtryk for, sidste gang vi havde det til behandling, og det gør vi igen.

Vores hovedargument er, at vi gerne vil tage et hensyn til de svage, for at sige det på den måde. Det er jo ikke tilfældigt, at vi i øjeblikket har en lov om hasardspil. Det er ikke for at genere folk, at man har den. Det er simpelt hen, fordi erfaringen viser, at det kan medføre dybt tragiske hændelser i familier og hos enkeltpersoner, hvis man har den mulighed at spille hasard. Og nu ønsker man altså at indføre en form for hasardspil. Vi mener, at vi bør værne de svage på dette punkt.

Vi ved også, at det medfører kriminalitet. Det ser vi i udlandet. Og når man i lovforslaget har indført bestemmelser om politiets tilsyn, må det være i erkendelse af dette forhold.

Formynderi, vil nogle sige. Jamen så er det stort set formynderi det meste af det, vi laver her i huset. Lovgivning er jo at indskrænke borgernes muligheder på forskellige områder. Lovgivning er formynderi i dybeste forstand. Men hvis formynderi er til og bliver brugt for at værne nogle, der ikke selv kan sætte grænser, ja, så må det vel være noget positivt.

Den 29. oktober 1989 stod i en af vore store søndagsaviser en stor artikel om Las Vegas. Jackpot-City kaldte man den. Der stod i artiklen, at det er stedet, hvor man har frihed til at formøble både formue og selvrespekt, uden at nogen blander sig i det. Hele byen er indrettet på penge. Man henvender sig til menneskers grådighed, nemlig penge. Gratis drinks og hurtig sex følger ofte med.

Nu er det ikke, fordi man vil oprette en Jackpot-City i Danmark, det ved jeg godt, men der vil alligevel opstå et miljø omkring et spillekasino, ingen vil benægte det, og vi ved, hvad der følger med. Vi mener bestemt ikke, det er noget at samle på.

Et andet citat fra den pågældende avis:

»Jo mere man drikker, jo mere smiler personalet, for berusede personer spiller mere, og kunder, som spiller mere, taber mere.«

Vi har lige haft en alkoholdebat her i Tinget, og den var et udtryk for afmagt over for det store problem. Ingen havde nogen løsning på det. Vi har også et stort problem med kriminalitet i dette land. Det er også et udtryk for afmagt.

Vi kan ikke håndtere de store problemer, vi har i forvejen. Hvorfor skal vi så give mulighed for, at problemerne vokser?

Justitsministeren har skønnet, at dette lovforslag vil kunne give en indtægt til staten på ca. 100 mio. kr. Dette skøn er naturligvis behæftet med en vis usikkerhed, som det også er beskrevet her.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge justitsministeren, om man har gjort sig nogen overvejelser over, hvad der trækker den anden vej. Hvilke sociale udgifter til dem, der bliver tabere her, vil vi påføre vort sociale system? Hvilke øgede udgifter har man kalkuleret med til politiets overvågning og til opklaring af kriminalitet og den slags ting?

[Lysholm Christensen]

Lad mig vende dette til noget positivt. Jeg mener, at Danmark skulle satse på at trække turister til Danmark på en anden måde. Det er helt fint, at vi satser på at få turister hertil, men lad os trække dem til Danmark ved at gøre opmærksom på vores natur, vores skov og vores strand og vort gode sejlsportsvand og vore museer, kulturelle aktiviteter og hvad ved jeg. Lad os dog hellere lokke dem hertil med den slags. Det vil hr. Arne Melchior sikkert også give mig ret i. Jeg stiller mig meget uforstående over for, at Centrum-Demokraterne ønsker denne nye form for turisme.

Jeg kan heller ikke undlade at komme med en bemærkning til Socialdemokratiets første ordfører, som udtrykte noget i retning af, at vi skal give turisterne en håndsrekning. Jeg synes, det er en besynderlig form for håndsrekning. Samme ordfører erkendte, at det kan få dybt tragiske følger.

Hvis jeg skal sammenfatte alt det her, kan jeg ikke lade være med at sige, at dette lovforslag indeholder en god del dobbeltmoral. Det har der i øvrigt også været tale om fra mange af ordførernes side. Vi kan leve lykkeligt i Danmark uden spillekasinoer, det er jeg helt sikker på. Det var der også en tidligere ordfører der sagde. Lad os så tage konsekvensen af det og lade være med at gennemføre dette lovforslag.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den positive tilslutning til begge forslag. Det er også en tak, som jeg viderebringer fra skatteministeren.

Det er jo rigtigt, som hr. Arne Melchior sagde, at det her forslag nok ikke gør landet lykkeligere. Nej, men vi åbner for initiativ på et område, hvor der helt klart igennem de seneste år i stigende grad har været et behov. Jeg mener også, det er vigtigt, at vi nu kommer i gang efter at have drøftet spørgsmålet om spillekasinoer i det seneste år, at der nu bliver tilvejebragt en lovgivning, som kan danne grundlaget for etableringen.

Det er rigtigt, som fru Lissa Mathiasen sagde, at vi er inde på et helt nyt lovgivningsområde. Det er ikke noget, vi har beskæftiget os med her i Folketinget tidligere, i hvert fald ikke den konkrete udmøntning på dette område, og derfor kan der også være en del usikkerhed herom, som jeg håber vi kan få ryddet af vejen under udvalgsarbejdet.

Jeg er også enig med fru Lissa Mathiasen i, at der naturligvis, når vi taler om spil og spillevirksomhed, kan være en vis risiko, og derfor må lovgivningen fastsætte rimeligt stramme og faste rammer, og det mener jeg også at de forslag, der er lagt frem, er et klart udtryk for.

Fru Lissa Mathiasen var noget utilfreds med, at forslaget indeholder en del bemyndigelser til ministeren. Det mener jeg nu at vi kan drøfte videre under udvalgsarbejdet, fordi der jo på en lang række områder er tale om bemyndigelser, der lægger op til, at der skal udarbejdes yderligere forskrifter, f.eks. om jetoner. Jeg tror i virkeligheden ikke, at det, når vi får det drøftet i detaljer i udvalget, vil give anledning til de store problemer.

Fru Lissa Mathiasen nævnte, at man fastsætter nogle bestemte spil, og så siger man, at der samtidig er en bemyndigelse til, at der kan startes med andre spil. Ja, her må vi jo forudse en udvikling, og vi har jo i forvejen her i Folketinget rigeligt lovgivningsstof hvert eneste år. Hvis det var nøjagtigt, detaljeret fastsat i lovgivningen, at man kunne spille roulette og chemin de fer osv., men ikke andet, så ville det jo indebære, at der skulle gennemføres lovændringer.

Fru Lissa Mathiasen var også ude med det synspunkt, at kravene til straffeattest for dem, der søgte eller fik bevilling, måtte være stramme, hvilket jeg naturligvis er ganske enig i.

Når det gælder spørgsmålet om uddannelse af personale, har jeg hæftet mig ved – det bygges på, hvad jeg har kunnet læse i aviserne, men det går jeg ud fra er rigtigt – at man herhjemme rent faktisk er startet på en uddannelse af croupierer, og det synes jeg da er positivt.

Hr. Erling Christensen var inde på spørgsmålet om strammere regler for sikkerhedsstillelse, hvilket vi gerne vil drøfte.

Hr. Erling Christensen advarede på Socialdemokratiets vegne imod cigarkasseprincippet, altså at vi af det beløb, der måtte forventes at gå i statskassen, skulle tilbageholde et beløb til forskellige formål, som nogle ordførere har været inde på. Jeg vil gerne sige, at jeg i princippet er ganske enig med hr. Erling Christensen. Jeg synes også, at der kan være argumenter, der taler den modsatte vej.

Hr. Tommy Dinesen synes, at 50.000 kr. er et stort beløb på én indsats. Det er ganske rigtigt. Det vil være forbeholdt de få. Omvendt må vi sige, at disse kasinoer sigter på et internationalt

[Justitsministeren]

publikum, og skal der være nogen idé i at etablere kasinoer her i landet, må der selvfølgelig også være en mulighed for at spille i et format, der kan sammenlignes med internationale kasinoers, altså noget, der trækker folk til. Der findes mennesker – ikke mange, og ikke mindst udlændinge – der har mulighed for at gå ind med disse store indsatser, og her er der et væsentligt turistmæssigt mål, som både hr. Fischer og hr. Jens Thoft understregede i deres taler.

Flere har kommenteret de 75 pct. i afgift, der er foreslået. Jeg må minde om, at det tal er, ja, hvad skal vi sige, en slags gennemsnitstal, al den stund man i udlandet vil kunne finde afgifter, der starter lavere, men hvor der er tale om en stigning, også til procenttal, der går ud over de 75 pct. Det er klart, at statskassen som medspiller ved kasinobordet bliver den store vinder.

Omvendt har jeg da hæftet mig ved udtalelser, bl.a. fra hotel- og restauratørside, om, at det i virkeligheden ikke er selve omsætningen i forbindelse med kasinodrift, der har den store interesse. Det er først og fremmest de indtægter, som følger af spillekasinovirksomhed.

Hr. Arne Melchior nævnte, at han fandt, at det i virkeligheden burde – det har også tidligere været inde i drøftelserne – være en sag, der lå i industriministerens regi, industriministeren som turistminister.

Jeg vil gerne klart understrege, at i forbindelse med de godkendelser, der skal gives til driften af kasinovirksomhed, er det hensigten meget centralt at inddrage Industriministeriet som ressortministerium for turismen for at sikre, at de turistpolitiske aspekter bliver tilgodeset i fuldt omfang. Jeg finder det vigtigt, at industriministeren og Industriministeriet bliver medinddraget qua det, at man er turismens ministerium og har den fornødne sagkundskab. Det er derfor min hensigt, at man skal høre Industriministeriet, inden der bliver taget endelig stilling til en ansøgning, sådan at industriministeren og ministeriet får lejlighed til at komme med en vurdering på baggrund af de turistmæssige aspekter.

Hr. Arne Melchior var inde på synspunktet om at tilgodesee forskellige former for organisationer, og dér vil jeg henvise til det, jeg sagde tidligere. Jeg mener, at der altid er en vis risiko ved, at man siger: Nu tager staten med den ene hånd, men til gengæld deler vi ud med den anden.

Når det gælder forbudet mod drikkepenge til croupiererne, så er det netop for at forhindre en situation, hvor der kan opstå uberettiget eller berettiget mistanke om, at der foregår noget, at der udbetales bestikkelse eller tilsvarende. Vi er naturligvis vidende om – det er jeg også – at man i udlandet mange steder opererer med andre systemer.

Hr. Arne Melchior var tilfreds med, at man i forslaget lægger op til, at vi vil acceptere godkendelse af op til ti kasinoer. Jeg vil gerne understrege – også over for hr. Erling Christensen, der var inde på det – at det ikke er noget helligt tal. Det er ikke et tal, hvor man siger: Sådan er det, og sådan skal det være i al evighed. Nu starter vi.

Når man tænker på, hvilke økonomiske forudsætninger der skal være til stede for, at en kasinovirksomhed kan løbe rundt, hænge sammen, så forudser jeg, at man måske en del steder, hvor man har gjort sig forhåbninger om, at her er lige byen, hvor det bør være, når man kommer ned til de mere nøgne beregninger finder ud af, at det måske nok er for ambitiøst. Men det kan også være, at det er noget, der udvikler sig i de kommende år.

Derfor vil jeg sige, at jeg er helt afslappet, når det gælder selve tallet. Vi har spillet ud med et forslag, og så må vi i de kommende år se, om der er grundlag for at ændre på det. Som sagt: Det er ikke noget helligt tal.

Hr. Arne Melchior var inde på en række andre detaljer – større og mindre – som jeg synes er velegnede til at drøfte under udvalgsarbejdet. Det gælder også det vigtige spørgsmål, som ikke er en detalje, om bevillingsperioden, hvor hr. Arne Melchior fandt, at de fem år, der er fastsat, burde fordobles. Det er noget, som kræver, synes jeg, at vi ser lidt mere på tallene og økonomien i de enkelte kasinoer.

Hr. Lysholm Christensen afviste – ikke uventet – forslaget. Jeg har naturligvis respekt for de synspunkter, Kristeligt Folkeparti har i denne sammenhæng, men er ikke enig.

Hr. Lysholm Christensen mente, at det kunne føre til øget kriminalitet. Dertil vil jeg sige, at det forslag, som er fremsat, indeholder så mange forskellige former for bestemmelser og reguleringer – uden at jeg i øvrigt skal sammenligne med de regler, der gælder i udlandet – at jeg tror nok, man kan sige, at kasinovirksomhed i Danmark vil være et gennemreguleret område,

[Justitsministeren]

hvor der er taget højde for og indført en række bestemmelser, der kan forhindre, at der opstår kriminelle miljøer i tilknytning til kasinovirk-somheden.

Hr. Lysholm Christensen fandt, at vi burde gøre mere for at gøre opmærksom på vores natur og sportsliv. Det kan jeg da være enig i, men skal vores turistliv i Danmark blomstre og udvikle sig, skal vi kunne tiltrække nye grupper af turister, så er det vigtigt, at vi har mange forskellige og varierede tilbud. Det er ikke nødvendigvis sådan, at de, der kommer herop for at bade eller gå tur i skoven eller sove i telt, er de samme, som kan lide at gå på spillekasino. Der må være forskellige muligheder.

Til sidst blot til ordførerne en tak for tilslutningen. Jeg håber, vi kan komme hurtigt i gang med udvalgsbehandlingen. Fra min side kan jeg tilsige, at vi vil søge at besvare de spørgsmål, der kommer fra Folketinget i forbindelse med udvalgsbehandlingen, så hurtigt som muligt. Jeg vil også være indstillet på i denne sag at prøve at lægge op til en høringsperiode i forhold til alle dem ude omkring, der er interesserede i denne sag, der bliver så kort, at vi kan nå at få dette forslag relativt hurtigt færdiggjort og vedtaget, som det jo nu tegner sig. Det er også ud fra det synspunkt, at der i mange forskellige brancher, mange forskellige steder er betydelig interesse for at komme i gang og komme i gang så hurtigt som muligt på et grundlag, som man kender.

Der er jo lagt op til, at forslaget træder i kraft den 31. december 1990. Det vil sige, at det først vil være fra næste år, man har mulighed for at starte den egentlige kasinovirksomhed. Netop derfor er det vigtigt, mener jeg, at retningslinjerne bliver bragt på plads så hurtigt som muligt.

Arne Melchior (CD):

Tilgiv, at jeg føler trang til at knytte endnu nogle bemærkninger dertil, idet jeg takker for ministerens svar.

Jeg vil gerne opholde mig et øjeblik ved spørgsmålet om drikkepenge. Det er ikke sådan, at der gives drikkepenge til den enkelte medarbejder i kasinoet. Det går i en fælles pulje, således at den enkelte højst får 1/100 eller 1/200 af det. Systemet er kendt og afprøvet i udlandet, og selvfølgelig er der kontrol med det. Når disse kasser tømmes om aftenen, så tælles det op og bogføres, og fordelingen af det,

efter de aftaler, der nu er, bogføres. Så der er ikke noget at frygte dér, således som jeg har ment at kunne iagttage det rundt omkring.

Hr. Erling Christensen var inde på spørgsmålet, hvis amter og kommuner skulle sige nej. Jeg tror, det bliver svært at finde sådan et amt eller sådan en kommune. Jeg tror, at begge de herrer ministre vil kunne bekræfte, at det er den modsatte vej, det går. Der bliver slagsmål om at få lov til at få det, ikke det modsatte. Der er næsten ikke et dagblad i en nok så lille by ude i landet, der ikke i det sidste års tid har ringet til mig, men sikkert også skrevet til ministrene og anmeldt interesse for det, om de ikke i den by kunne få det. Så jeg tror ikke, det bliver de problemer, den stakkels minister, der skal sidde med ansvaret for at afgøre det her, får.

Endelig var hr. Lysholm Christensen inde på ministerbemyndigelsen. I CD er vi heller ikke tilbøjelige til at gøre disse for store i al almindelighed. Men her er der tale om så mange rent praktiske enkeltheder, f.eks. hvordan jetoner skal se ud, hvor store og tunge de skal være, at det ikke er egnet til lovgivning. Jeg tror, det var professor Poul Meyer fra Århus, der i sin tid skrev – det er 20 år siden – at Folketinget vil blande sig i, hvor højt fliserne skal gå i mejerierne og i slagterierne. Det er hverken egnet til udvalgsbehandling eller til lovgivning.

Så har jeg et par bemærkninger til hr. Lysholm Christensen, som taler om afledte sociale udgifter.

Det er ikke længe siden, jeg læste om en ansat, som havde bedraget sin bank for 2¼ mio. kr., og forhøret viste, at pengene næsten udelukkende var gået til spil, endda spil, som var hemmeligholdt for familien – efter forklaringerne i hvert fald. Og vi har set masser af den slags tilfælde. Der er altså allerede i dag rigelig mulighed for at spille. Det er jeg da klar over. Det er hr. Lysholm Christensen og hans parti imod, og det har jeg respekt for, det er et synspunkt.

Men så længe vi altså har lotto – netop indført ved bestemmelse her i huset – og vi har tipning og vi har alt muligt andet, totalisatorspil, klasselotteri etc., så er der ikke nogen dobbeltmoral i at sige, at den ene form ikke skal forbydes, når syv andre former er tilladt. Det er noget formynderi, og erfaringerne fra andre lande viser, at de sociale problemer ikke forværres. Vi har jo netop alle de eksempler; og

[Arne Melchior]

det er det gode ved denne sag, at der er 25 lande i Europa, der har det. Vi kan altså trække på erfaringer. Vi skal ikke bryde nye stier på området, og der er selvfølgelig også erfaringer med, hvordan det går i den sociale sektor.

Man skal måske have lov at nævne beskæftigelsen. Et stort kasino kommer til at beskæftige ca. 200 personer. Nu bliver de vel ikke alle så store, men der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, at beskæftigelsen ligger omkring 750 personer på et begynderantal af kasinoer her i landet i løbet af et par år. Det har man vel også lov at pege på.

Jeg er da helt enig med hr. Lysholm Christensen i, at vi også skal drage turister hertil på anden måde. Justitsministeren har svaret på det.

Der findes jo mange ting, man kan forbyde. Vi havde en debat om alkohol før, og det ved jeg godt, det vil man ikke forbyde, men vi lokker dem jo ikke til, for at de skal komme og gøre hverken det ene eller det andet. Vi skal primært lokke dem til for vore yndigheder, herunder vore 7.000 km kystlinje. Det er da helt i orden. Det ene udelukker ikke det andet, og det er mangfoldigheden i udbudet der sikrer, at Danmark får sin andel af den stigende rejsestrøm i verden.

Jeg tror, at hr. Lysholm Christensen vil se, når kasinoer har fungeret et par år, at der skete såmænd ikke nogen skade af tung art for nogen andet end den skade, der også kan ske i dag, og livet er jo noget risikabelt. Det, jeg er bange for, er formynderiet, som hr. Lysholm Christensen går en smule for langt med, om end jeg godkender hans absolut høje motiver til at gøre det.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg må komme med en enkelt bemærkning til hr. Arne Melchior om dette med dobbeltmoralen. Det vil jeg gøre ved at citere fra bemærkningerne til lovforslag nr. L 58. Der står her om hasardspil: »... må det antages, at sådant spil i et vist omfang finder sted, og den efterspørgsel, der under alle omstændigheder vil være efter hasardspil, kan ved etableringen af spillekasinoer blive imødekommet på legal vis«.

Min filosofi her er, at man siger: Vi har et problem, vi har nogle regler, der bliver overtrådt. Så må vi hellere afskaffe dem, for ikke at de skal være ulovlige længere. Det ligger på linje med, at vi siger: Der er altså for mange, der

kører for stærkt på vore landeveje; så må vi sætte hastighedsgrænsen op. Det kunne man have andre gode grunde til at gøre, men argumentationen er, at det bliver overtrådt, og så må vi ophæve reglen. Så kan man lige så godt sige, at der er for mange, der stjæler, der er for mange lommetyve i dette land på gader og stræder. Så må vi hellere gøre det lovligt at være lommetyv. Det er for mig at se deri, dobbeltmoralen ligger.

Og så siger hr. Arne Melchior, at skaden også kan ske i dag. Ja, vel kan den det, men det er jo da ikke nogen begrundelse for at gøre det muligt, at endnu flere skader kan ske. Derfor vil jeg hævde, at der er en god del dobbeltmoral i dette her.

Det kan i øvrigt heller ikke være nogen begrundelse, at mange andre lande har dette. Det er deres sag, om de vil have spillekasinoer, men vi må tage selvstændig stilling. Det er ikke en begrundelse i sig selv, at de andre har det.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det var jo et vældig fint forsøg på at være logisk fra hr. Lysholm Christensens side, når han sammenlignede med andre ting, han og vi andre ikke kan lide.

Men jeg må erindre om, at ikke alt, som er logisk, også er rigtigt. Jeg skal give et eksempel. I schweizerost er der huller, altså jo mere ost man har, desto flere huller har man, men jo flere huller man har, desto mindre ost har man. Logikken fører så til: Jo mere ost, desto mindre ost. Det er strengt logisk, men det er alligevel noget sludder.

Det, der er fejlen, bristen, i hr. Lysholm Christensens logik, er, at han og hans parti benægter fakta, benægter visse omstændigheder, som forbud ikke hjælper på. Og så er det da rart, at når man nu ved, at mennesker spiller, kan der da ikke være noget forkert i at bringe det ind under sobre, kontrollerede, beskattede og ordnede forhold. Kan hr. Lysholm Christensen slet ikke se ideen? Det er i hvert fald lige så logisk, som at vi skulle tillade tyveri og køre hinanden ihjel på vejene. Den går ikke. Prøv nu at gå ind på min form for logik under udvalgsarbejdet.

Justitsministeren (Engell):

Det er kun for at rede en lille misforståelse ud vedrørende spørgsmålet om kommuner og amter. Jeg vil gerne præcisere, at det ligger i for-

[Justitsministeren]

slaget, at vi ikke er indstillet på at acceptere, at kommuner og amter går ind og driver kasino-virksomhed, altså at en kommune eller et amt i økonomisk trængte tider måske kunne se en farbar vej her. Det vil vi ikke være i stand til at acceptere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget under dagsordens punkt 8 henvises til Retsudvalget, og at lovforslaget under punkt 9 henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for Skjern Å-projektet.

Af Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 26/10 89).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Miljøministeren (Lone Dybkjær):**

Ja, man kan vist roligt sige: Og nu til noget helt andet.

Jeg vil af hensyn til det videre forløb i salen læse talen op med langsom og følsom røst, eftersom den er meget nøje gennemarbejdet og afvejet.

Da man i 1960'erne med en omfattende statsstøtte rettede den nedre del af vort vandrigeste vandløb, Skjern Å, ud som en lige kanal og samtidig hermed konverterede 40 km² engarealer til drænet landbrugsjord med henblik på kornavl, var der både her i Folketinget og i offentligheden diskussion om, hvorvidt det nu også var rigtigt at gennemføre dette sidste større landvindingsprojekt.

De natur- og miljømæssige omkostninger af Skjern Å-reguleringen viste sig efterhånden at være store. Hertil kom, at fortsat korndyrkning i området gradvis blev økonomisk problematisk bl.a. på grund af de begrænsede muligheder for statslige tilskud til dræning og restriktionerne i okkerloven.

Derfor besluttede et næsten enigt Folketing i foråret 1987, at miljøministeren skulle nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på at iværksætte projekter, der kunne medvirke til at genskabe en mere naturlig situation i Ringkøbing Fjord og den nedre del af Skjern Å-systemet.

Efter ganske omfattende undersøgelser og udredninger indstillede den overvejende lokalt sammensatte Skjern Å-arbejdsgruppe til mig i sommeren 1988, at der skulle iværksættes et Skjern Å-projekt. Efter at jeg yderligere havde pålagt arbejdsgruppen at foretage en nøjere vurdering af en række faglige og tekniske spørgsmål, modtog jeg i efteråret 1988 det sidste bidrag fra arbejdsgruppen.

På baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger samt indstillingen til mig fra Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen sendte jeg den 25. maj 1989 en redegørelse om det videre arbejde med et Skjern Å-projekt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Som det fremgår af redegørelsen, har jeg besluttet, at der i samarbejde med de lokale myndigheder og organisationer og de berørte lods- ejere skal søges gennemført et Skjern Å-projekt mellem Borris og Ringkøbing Fjord med udgangspunkt i Skjern Å-arbejdsgruppens indstilling.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at projektet opdeles i to faser. Under den første fase sker opkøb af jord med henblik på jordfordeling, der kan føre frem til, at staten ejer de af naturgenopretningen omfattede arealer. Under anden fase gennemføres de forskellige elementer af naturgenopretningsindsatsen. Der nedsættes et lokalt, rådgivende udvalg, der inden den 1. juni 1993 afgiver indstilling til miljøministeren om projektområdets endelige afgrænsning og om tilrettelæggelse og organisering af projektets videre forløb samt dets finansiering og de statsejede arealers fremtidige anvendelse.

I redegørelsen understregede jeg, at Skjern Å-projektet i mine øjne er et centralt element i realiseringen af den del af den samlede miljøinvesteringsplan for 1989-94, som vedrører naturgenopretningsområdet.